

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 463/2017-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Belicom, [REDACTED] R. Štefánika 36, Martin, ktorou namieta porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 153/2014 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 101/2010), takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 153/2014 porušené boli.

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

3. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 303 € (slovom tristotri eur) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Petra Belicu, M. R. Štefánika 36, Martin, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 403/2017 z 1. augusta 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], doplnenú 25. novembra 2016 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 153/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti a jej doplnení okrem iného uviedla:

„Okresnému súdu v Žiline som predložila k tomuto návrhu právoplatný a vykonateľný rozsudok z OS Čadca pod sp. zn. 8C 206/99-125 zo dňa 26.marca 2003 v spojení s rozsudkom KS v Žiline sp. zn. 23Co 249/03 zo dňa 27.januára 2004, ktorými bolo potvrdené, že od roku 1992 som získala zo zákona právo prechodu chodiť pešo a motorovými vozidlami po parcele [REDAKOVANÉ] kat. územia [REDAKOVANÉ].

V predložených rozsudkoch som vystupovala, ako odporkyňa 1/ rade a v 2/ rade môj manžel [REDAKOVANÉ]. Navrhovateľmi: v 1/ rade [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], v 2/ rade [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] bytom [REDAKOVANÉ]

V mojom návrhu pod sp. zn. 6C 101/2010 na Okresnom súde v Žiline, sú odporcovia v 1/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] bytom [REDAKOVANÉ], štátny občan SR, 2/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] bytom [REDAKOVANÉ], štátny občan SR, ktorý v roku 2007 odkúpili dom

č. p. 986 od manželov [REDACTED]. Ako som sa obrátila návrhom o určenie vecného bremena, tak od počiatku odporca v 1/ [REDACTED], ktorý sa stal mojím susedom a je [REDACTED] mne a mojej rodine sa vyhráza, že vecne bremeno neobdržím a bude zamietnuté a bude v jeho prospech.

Na Okresný súd v Žiline som sa obrátila viacerými sťažnosťami, že sudca [REDACTED], ide nezákonným postupom rozhodnúť, že vecne bremeno mi bude zamietnuté, čo sa aj odstupom času potvrdilo, aj s neúmernou dĺžkou konania pri vyhotovení rozsudku sp. zn. 6C 101/2010-208 5110214034 zo dňa 09.12.2011, kde v tomto rozsudku zrejme vedome a účelovo zatajil darovaciu zmluvu medzi [REDACTED] r. [REDACTED] a jej matkou [REDACTED] r. [REDACTED], čo popisuje v rozsudku na 16. strane...

V podanom odvolaní proti rozsudku 6C 101/2010-208 5110214034 zo dňa 09.12.2011, v zákonnej lehote som namietala, prečo sudca zatajil túto darovaciu zmluvu, ktorú som doložila k odvolaniu

Krajský súd v Žiline môjmu odvolaniu nevyhovel, ale iba potvrdil svojím rozsudkom sp. zn. 7Co/93/2012-261 5110214034 zo dňa 12. septembra 2012, rozsudok OS Žilina sp. zn. 6C 101/2010-208.

Nakoľko sa na Okresnom súde v Žiline, Krajskom súde v Žiline, nezákonným postupom konalo, tak som sa obrátila podnetom pre porušenie zákona na Generálneho prokurátora SR dňa 15.10.2012. Môjmu podnetu GP SR vyhovel a podal mimoriadne dovolanie pod č. k. VI/1 Pz 58/13-8 zo dňa 20. mája 2013 na Najvyšší súd SR, proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 09.12.2011 č. k. 6C 101/2010-208 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina z 12. septembra 2012 č. k. 7Co 93/2012-261, aby Najvyšší súd SR uvedené rozsudky zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Okresnému súde v Žiline...

Najvyšší súd SR vyhotovil UZNESENIE pod č. k. 3 MCdo 8/2013 zo 03. apríla 2014. ktorým zrušil výrok Okresného súdu Žilina z 9. decembra 2011 č. k. 6C 101/2010-208 a tiež výrok rozsudku Krajského súdu Žilina z 12. septembra 2012 č. k. 7Co 93/2012...

Tým, že môj návrh sa opäť vrátil na Okresný súd do Žiliny, bolo tomuto môjmu návrhu pridelené nové číslo sp. zn. 6C 153/2014.

Dňa 27. apríla 2014 som sa obrátila písomnou žiadosťou o vydanie rozhodnutia o vecnom bremene na podklade môjho návrhu podaného z 10. mája 2010 a žiadala som

aby sa nepredlžovala dĺžka konania, ale sa konalo na podklade uznesenia NS SR č. k. 3 Mcdo 8/2013 zo dňa 3. apríla 2014...

Na túto žiadosť som žiadnej odpovede nedostala, ale som obdržala predvolanie z OS Žilina na deň 11.07.2014 o 13,00 hod.(k pôvodnému konaniu 6C/101/2010) bola na základe rozhodnutia NS SR 3Mcdo 8/2013 pridelená nová spisová značka 6C 153/2014...

Listom zo dňa 21.06.2014 som sa písomne ospravedlnila na neúčasti pojednávania dňa 11.07.2014 v čase o 13,00 hodine, pre PN. Žiadala som konať v mojej neprítomnosti s tým, aby sa konanie nepredlžovalo a tiež som poskytla svoje vyjadrenie k tomuto môjmu návrhu...

Okresný súd v Žiline konanie o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu pod č. k. 6C 153/2014-329 dňa 11.07.2014 vyhlásil uznesenie, že súd pojednávanie odročuje na Neurčito z dôvodu dožiadania a odpovede z Okresného úradu Kysucké Nové Mesto, katastrálny odbor.“

Ďalej sťažovateľka uviedla:

„Tu chcem poznamenať, že na Okresnom súde v Žiline sa konajú zrejme zámerne a účelové prietahy v konaní v nezákonnom postupe s porušovaním OSP, kde som vytkla v mojich sťažnostiach, že prečo sa opakované príberá súdny znalec, keď už predtým bol súdny znalec pribratý OS v Čadci. To, že OS v Žiline k sp. zn. 6C 153/2014 pribral súdneho znalca z odboru geodézia a kartografia, čo bolo jeho úlohou vykonať, som žiadne uznesenie z OS Žilina neobdržala a tiež ani môj manžel [REDAKOVANÉ] ktorý ma moju plnú moc ma v tomto konaní zastupovať.

Ale som sa dozvedela, že bez môjho upovedomenia z OS Žilina, bol súdny znalec na tvare miesta dňa 17.10.2015 a vykonával meracie práce na pozemku o čom mám dôkazový kamerový záznam, že chodil bez môjho súhlasu po pozemku, ako účastník konania som mala z OS Žilina vedieť, ktorý znalec príde na tvar miesta a čo bude jeho úlohou vykonávať. Toto moje právo, ako účastníkovi konania, postupom OS Žilina mi odňal...

Môjmu právnenému zástupcovi OS Žilina, zasiela emailovú výzvu z 20. 01.2016, vo veci znaleckého posudku č. 20/2015, aby som sa vyjadrila k tomuto znaleckému posudku. Môj právny zástupca v určenej lehote odpovedal OS Žilina dňa 20.01.2016, kde bolo doložené aj odvolanie plnej moci z. 4.11.2015 môjho manžela [REDAKOVANÉ], ma zastupovať v konaní č. 6C/153/2014...

Dňa 08.03.2016 bol doručený posudok č.20/2015, môjmu právnenému zástupcovi, z OS Žilina, kde sa mám vyjadriť 10. dňovej lehote k znaleckému posudku č. 20/2015, [REDAKOVANÉ]. Ja som sa písomne vyjadrila v liste zo dňa 14.marca 2016 na OS Žilina, cestou svojho právneho zástupcu, ktorý na OS Žilina odpovedal písomne dňa 22.03.2016.“

Podľa názoru sťažovateľky v predmetnom konaní teda dochádza k zbytočným prieťahom, ktoré prehlbujú stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6C 153/2014 (pôvodne 6C 101/2010) bolo porušené.

2. Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 6C 153/2014 (pôvodne 6C 101/2010) sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- € (slovom desaťtisíc euro), ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezů.“ Okrem toho sťažovateľka žiada, aby ústavný súd jej priznal aj trovy konania.

3. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu k sťažnosti vyjadril prípisom sp. zn. 1 SprS/366/2017 doručeným ústavnému súdu 23. júna 2017, v ktorom okrem iného uviedol:

„Vzhľadom na predmet konania, ktorým je určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu aj s prihliadnutím na priebeh doterajšieho konania možno hodnotiť predmetnú právnu vec ako skutkovo a právne náročnú, pričom poznamenávam, že vo veci bolo prvýkrát meritórne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Žilina, č. k. 6C/101/2010-208 zo dňa 09.12.2011. Tento rozsudok bol na základe odvolania sťažovateľky potvrdený rozhodnutím Krajského súdu v Žiline ako odvolacieho súdu rozsudkom č. k. 7Co/93/2012-261 zo dňa 12.09.2012, a teda vec bola právoplatne skončená. Následne bolo zo strany generálneho prokurátora SR podané na Najvyšší súd mimoriadne dovolanie podaním

zo dňa 20.05.2013, ktorým generálny prokurátor napadol rozsudok tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky o mimoriadnom dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 3MCdo 8/2013 zo dňa 03.04.2014, ktorým rozsudok prvostupňového súdu zrušil v prvom výroku a súčasne zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený prvý výrok prvostupňového súdu a konanie v tejto časti zastavil. Najvyšší súd SR súčasne zrušil rozsudok prvostupňového súdu v druhom jeho výroku a súčasne aj rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený druhý výrok prvostupňového súdu a vec v rozsahu tohto zrušenia vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Uznesenie Najvyššieho súdu SR nadobudlo právoplatnosť dňa 24.04.2014.

V predmetnej právnej veci sťažovateľka už raz podala na Ústavnom súde SR dňa 09.10.2013 sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Okresného súdu Žilina a Krajského súdu v Žiline ako aj postupom Najvyššieho súdu SR v dovolacom konaní, pričom o sťažnosti rozhodol Ústavný súd SR uznesením č. k. I ÚS 642/2013-10 zo dňa 30.10.2013 tak, že sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú zamietol. Rovnako podľa upovedomenia JUDr. Jany Dubovcovej, verejnej ochrankyne práv zo dňa 01.07.2014, o výsledku vybavenia podnetu (sp. zn. 2366/2014/VOP) vo veci ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina v predmetnej právnej veci, nebolo preukázané namietané porušenie základného práva sťažovateľa.

Aktuálne predmetná právna vec bola skončená rozsudkom súdu prvej inštancie vyhláseným na pojednávaní dňa 24.06.2016, č. k. 6C/153/2014-508, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.11.2016. Následne súd rozhodol uznesením zo dňa 22.12.2016 o nároku na náhradu trov konania, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.05.2017 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu zo dňa 27.04.2017. Dňa 25.05.2017 vyšší súdny úradník rozhodol o výške trov konania uznesením č. k. 6C/153/2014-571.“

4. K vyjadreniu okresného súdu k sťažnosti sťažovateľka zaujala prostredníctvom právneho zástupcu stanovisko, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 12. októbra 2017 a v ktorom uviedla:

„Stanovisko OS Žilina z 14.6.2017 nijako nevyvrátilo dôvodné skutkové a právne argumenty sťažovateľky v jej ústavnej sťažnosti z 25.3.2016 v spojení s doplnením

z 22.11.2016. Z chronológie postupu OS Žilina vyplýva nečinnosť súdu. opakované sťažnosti sťažovateľky na nečinnosť adresované tomuto súdu (OS Žilina) aj korešpondencia z OS Žilina a KS v Žiline súvisiacej so sťažnosťami sťažovateľa z postupom OS Žilina. Od podania žalobného návrhu 10.5.2010 do podania ústavnej sťažnosti (25.3.2016) uplynulo už cca 6 rokov a do 25.3.2016 nebolo vo veci vôbec meritórne rozhodnuté. Počas súdneho konania nastali viaceré obdobia, keď súd nevykonal minimálne 6 kalendárnych mesiacov po sebe žiadny procesný úkon voči žiadnej strane sporu či tretej osobe. Čo sa v zmysle ustálenej súdnej praxe ÚS SR považuje za nedôvodný prieťah.“

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

6. Z predloženého súdneho spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 6 C 153/2014 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 101/2010) ústavný súd zistil, že priebeh napadnutého konania bol takýto:

- 10. máj 2010 –okresnému súdu bol doručený návrh sťažovateľky na určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu,

- 4. jún 2010 – sťažovateľka po výzve okresného súdu na zaplatenie súdneho poplatku požiadala o oslobodenie od tejto povinnosti,

- 24. jún 2010 – sťažovateľka predložila okresnému súdu vyplnené tlačivo na oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok,

- 14. júl 2010 – okresný súd uznesením sťažovateľke priznal oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 25. október 2010 – okresný súd uznesením vyzval sťažovateľku, aby pod hrozbou odmietnutia svoj návrh doplnila a upresnila v lehote 10 dní od doručenia uznesenia, pričom doplnenie návrhu bolo realizované podaním doručeným okresnému súdu 12. novembra 2010,

- 12. apríl 2011 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 31. máj 2011,

- 31. máj 2011 – pojednávanie sa uskutočnilo, avšak sťažovateľka a jej splnomocnený zástupca „s krikom opustili svojvoľne pojednávaciú miestnosť bez toho, aby bolo pojednávanie riadne ukončené“; pojednávanie bolo odročené na 16. september 2011,
- 2. jún 2011 – okresný súd uznesením uložil sťažovateľke a jej splnomocnenému zástupcovi poriadkovú pokutu každému po 300 €,
- 7. jún 2011 – podanie doručené okresnému súdu obsahuje námietky zaujatosti voči zákonnému sudcovi a sudcom okresného súdu, ktorí sa postupne v priebehu mesiacov jún a júl 2011 k námietke zaujatosti vyjadrili,
- 21. júl 2011 – Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 6 NcC 22/2011 rozhodol, že zákonný sudca nie je vylúčený z pojednávania a rozhodovania veci,
- 16. september 2011 – na okresnom súde sa uskutočnilo pojednávanie bez prítomnosti sťažovateľky, ktoré bolo odročené na neurčito,
- 12. október 2011 – okresný súd nariadil pojednávanie na 9. december 2011, ktoré sa uskutočnilo v neprítomnosti sťažovateľky; okresný súd po skončení dokazovania vyhlásil rozsudok, ktorým návrh sťažovateľky zamietol, a predseda súdu súhlasil s predĺžením lehoty na vyhotovenie a odoslanie rozsudku do 8. februára 2012,
- 6. marec 2012 – okresnému súdu bolo doručené odvolanie splnomocneného zástupcu sťažovateľky proti rozsudku z 9. decembra 2011 a vec bola krajskému súdu na rozhodnutie predložená 27. marca 2012,
- 12. september 2012 – krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 93/2012 napadnutý rozsudok okresného súdu z 9. decembra 2011 potvrdil,
- 23. máj 2013 – Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) bolo doručené mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 C 201/2010 z 9. decembra 2011 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 93/2012 z 12. decembra 2012,
- 3. apríl 2014 – najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 MCdo 8/2013 rozsudok okresného súdu potvrdený rozsudkom krajského súdu vo výroku, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľky na určenie, že má právo zodpovedajúce vecnému bremenu, zrušil a konanie v tejto veci z dôvodu *res iudicata* zastavil a zrušil aj výrok, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľky na uloženie povinnosti odporcom 1 a 2 strpieť výkon práva sťažovateľky

zodpovedajúceho vecnému bremenu, a vec v rozsahu tohto zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie,

- 13. jún 2014 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 11. júl 2014, ktoré sa bez prítomnosti sťažovateľky a jej zástupcu uskutočnilo a bolo odročené na neurčito z dôvodu ďalšieho dokazovania,

- 11. júl 2014 – na okresnom súde sa uskutočnilo pojednávanie bez prítomnosti sťažovateľky a jej zástupcu a bolo odročené na neurčito na účel ďalšieho dokazovania,

- 22. august 2014 – okresný súd predložil súdny spis krajskému súdu na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti,

- 3. september 2014 – krajský súd uznesením sp. zn. 11 NcC 39/2014 rozhodol, že zákonný sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci,

- 15. apríl 2015 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie a kartografie, aby vypracoval a predložil znalecký posudok v lehote 60 dní od právoplatnosti tohto uznesenia,

- 30. september 2015 – okresný súd uznesením uložil ustanovenému znalcovi poriadkovú pokutu v sume 100 € za nedodržanie stanoveného termínu na predloženie znaleckého posudku,

- 5. november 2015 – sťažovateľka splnomocnila zastupovaním advokáta [REDAKOVANÉ],

- 9. november 2015 – ustanovený znalec okresnému súdu predložil znalecký posudok č. 20/2015,

- 9. november 2015 – okresný súd odpustil ustanovenému znalcovi uloženú pokutu,

- okresný súd priznal sudcovi znalečné,

- okresný súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku,

- 4. apríl 2016 – okresný súd nariadil termín pojednávania na 10. máj 2016,

- 10. máj 2016 – na pojednávaní sa nezúčastnila sťažovateľka ani jej právny zástupca, ktorý súdu oznámil, že právne zastupovanie sťažovateľky bolo ukončené; pojednávanie bolo odročené na 24. jún 2016 na účel vypočutia ustanoveného znalca,

- 17. jún 2016 – sťažovateľka okresnému súdu oznámila, že „*Pre zaujatost a nedôveru (zákonného sudcu- pozn.) sa dňa 24.06.2016 v čase o 13.00 hodine na OS Žilina nedostavím*“,

- 24. jún 2016 – okresný súd na pojednávaní bez prítomnosti sťažovateľky a odporkyne v 2. rade po vypočutí predvolaného znalca vyhlásil rozsudok v merite veci, v ktorom návrhu sťažovateľky na právo prechodu a prejazdu motorovými vozidlami vyhovel,

- 26. september 2016 – predseda okresného súdu na žiadosť zákonného sudcu rozhodol, že rozsudok v merite veci sa „vyhotoví a odošle do 26.10.2016“,

- 19. november 2016 – rozsudok okresného súdu z 24. júna 2016 nadobudol právoplatnosť,

- 22. december 2016 – uznesenie okresného súdu o náhrade trov konania nadobudlo právoplatnosť 15. mája 2017 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu z 27. apríla 2017.

III.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želaného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto

na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

11. Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich veci v primeranej dobe (v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05).

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku.

15. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčasnosti so všetkými

účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

16. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

17. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

18. Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania

a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietaní porušenia práva na prerokovanie vecí súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

19. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o určenie nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, ktorému následne svedčí aj právo prechodu, tvoria súčasť bežnej sporovej agendy všeobecných súdov, pričom o takýto prípad ide aj v predmetnej veci. Ústavný súd poznamenáva, že napadnuté konanie nie je právne zložitá a ďalej konštatuje, že vzhľadom na okolnosti veci pripúšťa určitý stupeň skutkovej zložitosti, čím však nie je možné okresný súd zbaviť zodpovednosti za priebeh napadnutého konania v súvislosti s posudzovaním existencie zbytočných prietáhov.

20. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 C 153/2014, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania.

Ústavný súd hodnotiac správanie sťažovateľky na základe obsahu súdneho spisu konštatuje, že vo významnom rozsahu ovplyvnilo samotný priebeh napadnutého konania.

Na ťarchu sťažovateľky je podľa názoru ústavného súdu potrebné pripísať skutočnosť, že sťažovateľka sa od pojednávania uskutočneného 31. mája 2011, ktoré svojvoľne opustila spolu s jej splnomocneným zástupcom bez súhlasu pojednávajúceho zákonného sudcu, až do skončenia veci ďalších pojednávaní nezúčastnila. Za uvedené svojvoľné opustenie pojednávacej miestnosti počas pojednávania boli sťažovateľke, ako aj jej splnomocnenému zástupcovi uložené poriadkové pokuty.

Sťažovateľka nepochybne spomalila priebeh napadnutého konania aj neúspešným namietaním zaujatosti zákonného sudcu, keďže jej námietky krajský súd v uznesení z 21. júla 2011 vyhodnotil ako nepodstatné, pretože boli založené výlučne na okolnostiach spočívajúcich v postupe sudcu a podľa názoru odvolacieho súdu nešlo o také okolnosti, ktoré by objektívne mohli vzbudzovať pochybnosti o zaujatosti sudcu.

Podľa názoru ústavného súdu práve opakované nedostavovanie sa sťažovateľky na nariadené pojednávania a neúspešné vznesenie námietok zaujatosti proti zákonnému sudcovi je potrebné vyhodnotiť ako skutočnosti, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili

priebeh a dĺžku napadnutého konania a ústavný súd ich zobral do úvahy pri rozhodovaní o priznaní finančného zadostučinenia.

21. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup okresného súdu.

Celkovú dĺžku napadnutého konania (viac ako 6 rokov) až do jeho právoplatného skončenia v merite veci rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 153/2014 z 24. júna 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 19. novembra 2016, vyhodnotil ústavný súd v okolnostiach danej veci z ústavnoprávneho hľadiska ako neakceptovateľnú. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie až do jeho právoplatného skončenia neprebiehало efektívne, o čom svedčí skutočnosť, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 MCdo 8/2013 3. apríla 2014 zrušil výroky okresného súdu a krajského súdu z ich rozsudkov sp. zn. 6 C 101/2010 z 9. decembra 2011 a sp. zn. 7 Co 93/2012 z 12. septembra 2012 a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu.

Najvyšší súd v dovolacom konaní v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Účinky právoplatného rozsudku Okresného súdu Čadca z 26. marca 2003 č.k. 8 C 203/99-121 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 27. januára 2004 sp. zn. 23 Co 249/03 sa vzťahujú aj na preskúmanú vec. Ide totiž o prípad, kedy právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na plnenie (i keď zamietajúcim výrokom), vytvára prekážku veci právoplatne rozhodnutej voči návrhu na určenie právneho vzťahu alebo práva, lebo otázka, či tu právo je alebo nie je bola už (i keď len ako prejudiciálna) posúdená pri rozhodovaní o návrhu na plnenie z toho istého právneho vzťahu.

Postup súdov, ktoré v preskúmanej veci nezohľadnili účinky rozsudku Okresného súdu Čadca z 26. marca 2003 č.k. 8 C 203/99-121 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 27. januára 2004 sp. zn. 23 Co 249/03, jeho záväznosť a nezmeniteľnosť, mal za následok procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. d/ O.s.p. Najvyšší súd vzhľadom na to zrušil rozsudok Okresného súdu Žilina z 9. decembra 2011 č.k. 6 C 101/2010-208 vo výroku, ktorým zamietol návrh navrhovateľky na určenie, že má právo zodpovedajúce vecnému bremenu prechodu. Rovnako zrušil rozsudok Krajského súdu Žilina z 12. septembra 2012 sp. zn. 7 Co 93/2012 vo výroku, ktorým uvedený rozsudok Okresného

súdu Žilina potvrdil. Najvyšší súd konanie v rozsahu tohto zrušenia zastavil (§ 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Súdy v preskúmvanej veci vychádzali zo záveru, že navrhovateľka nemá k zaťaženým nehnuteľnostiam právo zodpovedajúce vecnému bremenu, určenia ktorého sa domáhala, a v nadväznosti na tento záver zamietli jej návrh aj v časti, ktorou sa domáhala, aby odporcom 1/ a 2/ bola uložená povinnosť strpieť výkon tohto jej práva. Vzhľadom na účinky rozsudkov Okresného súdu Čadca z 26. marca 2003 č. k. 8 C 203/99-121 a Krajského súdu v Žiline z 27. januára 2004 sp. zn. 23 Co 249/03 neobstojí bez ďalšieho výrok rozsudku Okresného súdu Žilina z 9. decembra 2011 č. k. 6 C 101/2010-208 zamietajúci návrh navrhovateľky, aby odporcom 1/ a 2/ bola uložená povinnosť strpieť výkon jej práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ani výrok rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2012 sp. zn. 7 Co 93/2012, ktorým bol uvedený výrok súdu prvého stupňa potvrdený. Najvyšší súd preto predmetné výroky rozsudkov súdov nižších stupňov zrušil a vec v rozsahu tohto zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 až 4 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).“

22. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Napriek tomu, že ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, okresnému súdu neprikázal konať bez zbytočných priesťahov, pretože napadnuté konanie v merite veci bolo rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 153/2014 z 24. júna 2016 právoplatne skončené 19. novembra 2016, a preto ústavný súd návrhu sťažovateľky uplatnenom podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde nevyhovel (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

25. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

26. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodov v nej uvedených. Poukázala na to, že *„okresný súd svojim postupom v nej vyvolal pocit právnej neistoty, pričom táto neistota sa prenáša do jej rodinného a spoločenského života“*.

27. Priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy, nie kompenzáciou za neúspech v konaní, podľa názoru ústavného súdu v danom prípade neprichádza do úvahy, keďže sťažovateľka zásadným spôsobom prispela k predĺženiu priebehu napadnutého konania, na čo ústavný súd poukázal pri vyhodnotení veci podľa druhého kritéria, a preto ústavný súd v okolnostiach danej veci sťažovateľke finančné zadosťučinenie nepriznal a ani v tejto časti nevyhovel jej sťažnosti (bod 2 výroku tohto nálezu).

28. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní o jej sťažnosti advokátom JUDr. Petrom Belicom, M. R. Štefánika 36, Martin. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

29. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €.

30. Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov konania za dva úkony právnej služby vrátane režijného paušálu vykonané v roku 2016 v sume 303 € nepresahuje sumu vypočítanú ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a neodporuje jej. Ústavný súd preto priznal sťažovateľke úhradu trov konania v sume uplatnenej jej právnym zástupcom.

31. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu.

32. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2017